

Informatyka 2 (ES1E3017)

Politechnika Białostocka - Wydział Elektryczny
Elektrotechnika, semestr III, studia stacjonarne I stopnia
Rok akademicki 2021/2022

Wykład nr 2 (18.10.2021)

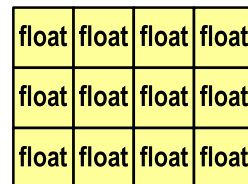
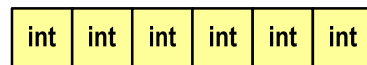
dr inż. Jarosław Forenc

Plan wykładu nr 2

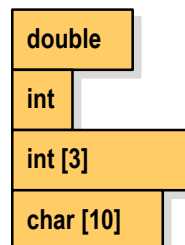
- Struktury, pola bitowe, unie
  - deklaracja struktury i zmiennej strukturalnej
  - odwołania do pól struktury
  - inicjalizacja zmiennej strukturalnej
  - złożone deklaracje struktur
- Wskaźniki
  - deklaracja, przypisanie wartości
  - związek z tablicami, operacje na wskaźnikach
- Dynamiczny przydział pamięci
  - funkcje calloc, malloc, free
  - przydział pamięci na wektor i macierz

Struktury w języku C

- **Tablica** - ciągły obszar pamięci zawierający elementy tego samego typu

- **Struktura** - zestaw elementów różnych typów, zgrupowanych pod jedną nazwą

Deklaracja struktury

```
struct nazwa  
{  
    opis_pola_1;  
    opis_pola_2;  
    ...  
    opis_pola_n;  
};
```

```
struct punkt  
{  
    int x;  
    int y;  
};
```

- Elementy struktury to **pola** (dane, komponenty, składowe) struktury
- Deklaracje pól mają taką samą postać jak deklaracje zmiennych
- Deklarując strukturę tworzymy nowy typ danych (**struct punkt**), którym można posługiwać się tak samo jak każdym innym typem standardowym

Deklaracja struktury

```
struct osoba
{
    char imie[15];
    char nazwisko[20];
    int wiek, waga;
};
```

```
struct zesp
{
    float Re, Im;
};
```

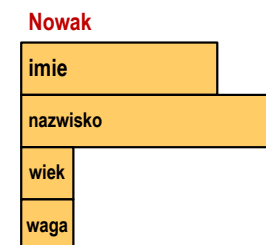
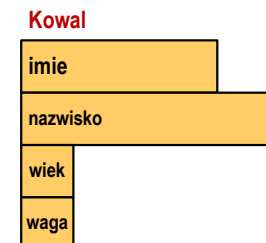
- Deklaracja struktury nie tworzy obiektu (nie przydziela pamięci na pola struktury)
- Zapisanie danych do struktury wymaga zdefiniowania **zmiennej strukturalnej**

Deklaracja zmiennej strukturalnej

```
#include <stdio.h>

struct osoba
{
    char imie[15];
    char nazwisko[20];
    int wiek, waga;
} Kowal;

int main(void)
{
    struct osoba Nowak;
    ...
}
```


- **Kowal, Nowak** - zmienne typu **struct osoba**

Odwołania do pól struktury

- Dostęp do pól struktury możliwy jest dzięki konstrukcji typu:

```
nazwa_struktury.nazwa_pola
```

- Operator **.** nazywany jest **operatorem bezpośredniego wyboru pola**
- Zapisanie wartości do pól zmiennej **Nowak** ma postać

```
Nowak.wiek = 25;
strcpy(Nowak.imie, "Jan");
```

- Wyrażenie **Nowak.wiek** traktowane jest jak zmienna typu **int**, zaś wyrażenie **Nowak.imie** traktowane jest jak łańcuch znaków

```
printf("%s - wiek %d\n", Nowak.imie, Nowak.wiek);
scanf("%d", &Nowak.wiek);
gets(Nowak.imie);
```

Odwołania do pól struktury

- Gdy zmienna strukturalna jest wskaźnikiem, to do odwołania do pola struktury używamy **operatora pośredniego wyboru pola (->)**

```
wskaźnik_do_struktury -> nazwa_pola
```

```
struct osoba Nowak, *Nowak1;
Nowak1 = &Nowak;
Nowak1 -> wiek = 25;

/* lub */
(*Nowak1).wiek = 25;
```

- W ostatnim zapisie nawiasy są konieczne, gdyż operator **.** ma wyższy priorytet niż operator *****

Struktury - przykład (osoba)

```
#include <stdio.h>

struct osoba
{
    char imie[15];
    char nazwisko[20];
    int wiek;
};

int main(void)
{
    struct osoba Nowak;
```

Struktury - przykład (osoba)

```
printf("Imie:   ");
gets(Nowak.imie);

printf("Nazwisko: ");
gets(Nowak.nazwisko);

printf("Wiek:   ");
scanf("%d", &Nowak.wiek);

printf("%s %s, wiek: %d\n", Nowak.imie,
        Nowak.nazwisko, Nowak.wiek);

return 0;
}
```

```
Imie:   Jan
Nazwisko: Nowak
Wiek:   22
Jan Nowak, wiek: 22
```

Struktury - przykład (miernik)

```
#include <stdio.h>

struct miernik
{
    double k; // klasa dokładności
    int d; // liczba działek podziałki
    double Zp; // zakres pomiarowy
};

int main(void)
{
    // Amperomierz LE-3P
    struct miernik LE3P = {0.5, 75, 12.0};
    double Dpm, p;
```

Struktury - przykład (miernik)

```
printf("Amperomierz analogowy LE-3P\n");
printf("Zakres pomiarowy: %g A\n", LE3P.Zp);
printf("Liczba działek podziałki: %d\n", LE3P.d);
printf("Klasa dokładności: %g\n", LE3P.k);
printf("-----\n");

printf("Bezwzględny maksymalny błąd pomiaru:\n");
p = 0.2;
Dpm = LE3P.Zp*(LE3P.k/100+p/LE3P.d);
printf("* dla p = %g, Dpm = %g A\n", p, Dpm);

p = 0.5;
Dpm = LE3P.Zp*(LE3P.k/100+p/LE3P.d);
printf("* dla p = %g, Dpm = %g A\n", p, Dpm);

return 0;
}
```

Struktury - przykład (miernik)

```
printf("Amperomi
printf("Zakres p
printf("Liczba d
printf("Klasa do
printf("-----
printf("Bezwzgle
p = 0.2;
Dpm = LE3P.Zp*(L
printf("* dla p = %g, Dpm = %g A\n",p,Dpm);

p = 0.5;
Dpm = LE3P.Zp*(LE3P.k/100+p/LE3P.d);
printf("* dla p = %g, Dpm = %g A\n",p,Dpm);

return 0;
}
```

```
Amperomierz analogowy LE-3P
Zakres pomiarowy: 12 A
Liczba dzialek podziałki: 75
Klasa dokladnosci: 0.5
-----
Bezwzględny maksymalny bład pomiaru:
* dla p = 0.2, Dpm = 0.092 A
* dla p = 0.5, Dpm = 0.14 A
```

Struktury w języku C

- **Inicjalizacja** może dotyczyć tylko zmiennych strukturalnych, nie można inicjalizować pól w deklaracji struktury

```
struct osoba
{
    char imie[15], nazwisko[20];
    int wiek, waga;
};
```

```
struct osoba Nowak = {"Jan", "Nowak", 25, 74};
```

- Do zmiennych strukturalnych można stosować **operator =**

```
struct osoba Kowal = {"Ewa", "Kowal", 21, 54};
struct osoba Kowall;
Kowall = Kowal;
```

Złożone deklaracje struktur

```
struct punkt
{
    int x;
    int y;
} tab[3];
```

	tab	
0	x	y
1	x	y
2	x	y

```
tab[0].x = 10;
tab[0].y = 20;
tab[1].x = 15;
...
```

```
struct trojkat
{
    int nr;
    struct punkt A, B, C;
} Tr1;
```

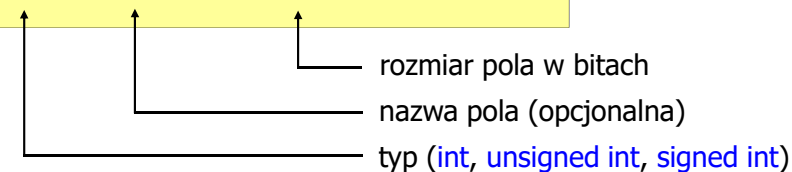
	Tr1	
nr		
A	x	y
B	x	y
C	x	y

```
Tr1.nr = 1;
Tr1.A.x = 10;
Tr1.A.y = 20;
Tr1.B.x = 15;
...
```

Pola bitowe

- Umożliwiają dostęp do pojedynczych bitów oraz przechowywanie małych wartości zajmujących pojedyncze bity
- Pola bitowe deklarowane są wewnątrz struktur

```
typ id_pola : wielkość_pola;
```


- Wartości zapisane w polach traktowane są jak liczby całkowite
- Zakres wartości pól wynika z **wielkości_pola**

Pola bitowe

```
struct Bits
{
    unsigned int a : 4;    /* zakres: 0...15 */
    unsigned int b : 2;    /* zakres: 0...3 */
    unsigned int  : 4;
    unsigned int c : 6;    /* zakres: 0...63 */
};
```

- Dostęp do pól bitowych odbywa się na takiej samej zasadzie jak do normalnych pól struktury

```
struct Bits dane;
dane.a = 10;
dane.b = 3;
```

Pola bitowe

```
struct Bits
{
    unsigned int a : 4;    /* zakres: 0...15 */
    unsigned int b : 2;    /* zakres: 0...3 */
    unsigned int  : 4;
    unsigned int c : 6;    /* zakres: 0...63 */
};
```

- Jeśli pole nie ma nazwy, to nie można się do niego odwoływać
- Pola bitowe nie mają adresów
  - nie można wobec pola bitowego stosować operatora `&` (adres)
  - nie można polu bitowemu nadać wartości funkcją `scanf()`

Pola bitowe - przykład

```
struct Flags_8086
{
    unsigned int CF : 1;    /* Carry Flag */
    unsigned int  : 1;
    unsigned int PF : 1;    /* Parity Flag */
    unsigned int  : 1;
    unsigned int AF : 1;    /* Auxiliary - Carry Flag */
    unsigned int  : 1;
    unsigned int ZF : 1;    /* Zero Flag */
    unsigned int SF : 1;    /* Signum Flag */
    unsigned int TF : 1;    /* Trap Flag */
    unsigned int IF : 1;    /* Interrupt Flag */
    unsigned int DF : 1;    /* Direction Flag */
    unsigned int OF : 1;    /* Overflow Flag */
};
```

Unie

- Specjalny rodzaj struktury umożliwiający przechowywanie danych różnych typów w tym samym obszarze pamięci

```
union zbior
{
    char   znak;
    int    liczba1;
    double liczba2;
};
```

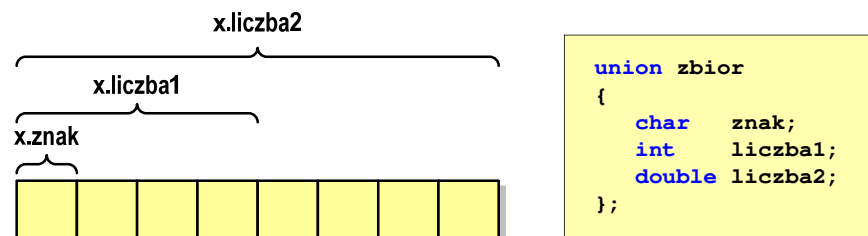
- Do przechowywania wartości w unii należy zadeklarować zmienną

```
union zbior x;
```

Unie

```
union zbior x;
```

- Zmienna **x** może przechowywać wartość typu **char** lub typu **int** lub typu **double**, ale tylko jedną z nich w danym momencie

- Rozmiar unii wyznaczany jest przez rozmiar największego jej pola

Unie

```
union zbior x;
```

- Dostęp do pól unii jest taki sam jak do pól struktury

```
x.znak = 'a';
x.liczba2 = 12.15;
```

- Unię można zainicjować jedynie wartością o typie jej pierwszej składowej

```
union zbior x = {'a'};
```

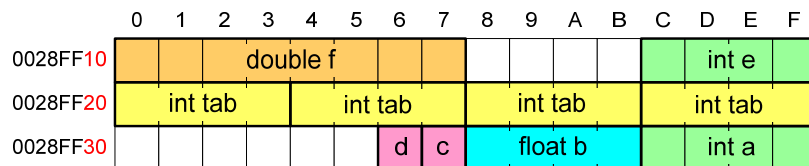
- Unie tego samego typu można sobie przypisywać

Co to jest wskaźnik?

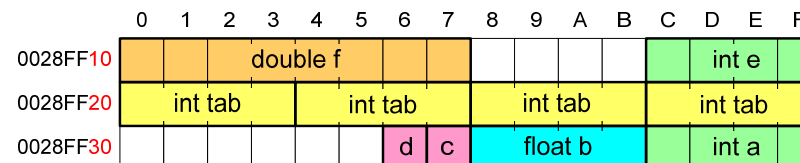
- Wskaźnik** - zmienna mogąca zawierać adres obszaru pamięci - najczęściej adres innej zmiennej (obiektu)

```
int a;
float b;
char c, d;
int tab[4], e;
double f;
```

- Zmienne przechowywane są w pamięci komputera

Co to jest wskaźnik?

- Każda zmienna znajduje się pod konkretnym adresem i zależnie od typu zajmuje określoną liczbę bajtów
- Podczas kompilacji wszystkie nazwy zmiennych zastępowane są ich adresami
- Wyświetlenie adresu zmiennej:

```
printf("Adres zmiennej a: %p\n", &a);
printf("Adres tablicy tab: %p\n", tab);
```

Co to jest wskaźnik?

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F	
0028FF10						double f											
0028FF20	int tab			int tab			int tab			int tab							
0028FF30							d	c	float b								

- Każda zmienna znajduje się pod konkretnym adresem i zależnie od typu zajmuje określoną liczbę bajtów
- Podczas kompilacji wszystkie nazwy zmiennych zastępowane są ich adresami
- Wyświetlenie adresu zmiennej:

```
Adres zmiennej a: 0028FF3C
Adres tablicy tab: 0028FF20
```

```
printf("Adres zmiennej a: %p", a);
printf("Adres tablicy tab: %p\n", tab);
```

Deklaracja wskaźnika

- Deklarując wskaźnik (zmienną wskazującą) należy podać **typ** obiektu na jaki on wskazuje
- Deklaracja wskaźnika wygląda tak samo jak każdej innej zmiennej, tylko że jego **nazwa** poprzedzona jest symbolem gwiazdki (*)

```
typ *nazwa_zmiennej;
```

lub

```
typ* nazwa_zmiennej;
```

lub

```
typ * nazwa_zmiennej;
```

lub

```
typ*nazwa_zmiennej;
```

Deklaracja wskaźnika

- Deklaracja zmiennej wskaźnikowej do typu **int**

```
int *ptr;
```

- Mówimy, że zmienna **ptr** jest typu: **wskaźnik do zmiennej typu int**
- Do przechowywania adresu zmiennej typu **double** trzeba zadeklarować zmienną typu: **wskaźnik do zmiennej typu double**

```
double *ptrd;
```

- Można konstruować wskaźniki do danych dowolnego typu łącznie z typami **wskaźnik do wskaźnika do...**

```
char **wsk;
```

Deklaracja wskaźnika

- Można deklarować tablice wskaźników - zmienna **tab_ptr** jest tablicą zawierającą **5 wskaźników do typu int**

```
int *tab_ptr[5];
```

0	1	2	3	4
int *	int *	int *	int *	int *

- Natomiast zmienna **ptr_tab** jest **wskaźnikiem do 5-elementowej tablicy liczb int**

```
int (*ptr_tab)[5];
```

Deklaracja wskaźnika

- W deklaracji wskaźnika lepiej jest pisać ***** przy zmiennej, a nie przy typie:

```
int *ptr1; /* lepiej */  
int* ptr2; /* gorzej */
```

gdyż trudniej jest popełnić błąd przy deklaracji dwóch wskaźników:

```
int *p1, *p2;  
int* p3, p4;
```

- W powyższym przykładzie zmienne **p1**, **p2** i **p3** są **wskaźnikami do typu int**, zaś zmienna **p4** jest „zwykłą” zmienną typu **int**

Wskaźnik pusty

- Wskaźnik pusty** to specjalna wartość, odróżnialna od wszystkich innych wartości wskaźnikowych, dla której gwarantuje się nierówność ze wskaźnikiem do dowolnego obiektu
- Do zapisu wskaźnika pustego stosuje się wyrażenie całkowite o wartości **zero (0)**

```
int *ptr = 0;
```

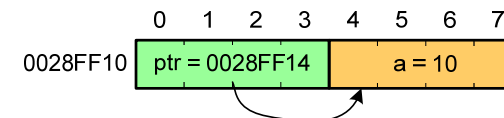
- Zamiast wartości **0** można stosować makrodefinicję preprocesora **NULL**, która podczas kompilacji programu zamieniana jest na **0**

```
int *ptr = NULL;
```

Przypisywanie wartości wskaźnikom

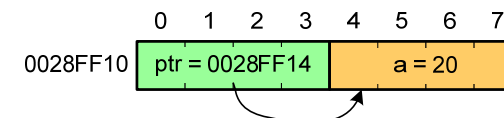
- Wskaźnikom można przypisywać adresy zmiennych
- Adresy takie tworzy się za pomocą operatora pobierania adresu **&**

```
int a = 10;  
int *ptr;  
ptr = &a;
```


- Mając adres zmiennej można „dostać się” do jej wartości używając tzw. operatora wyłuskania (odwołania pośredniego) - gwiazdki (*****)

```
*ptr = 20;
```


Przykład: przypisywanie wartości wskaźnikom

```
#include <stdio.h>  
  
int main(void)  
{  
    int x = 15;  
    int *ptri = NULL;  
  
    printf("x = %d\n", x);  
    printf("ptri = %p\n", ptri);  
  
    ptri = &x; // przypisanie adresu  
    printf("ptri = %p\n", ptri);  
  
    *ptri = *ptri + 10; // x = x + 10  
    printf("x = %d\n", x);  
    printf("x = %d\n", *ptri);  
  
    return 0;  
}
```

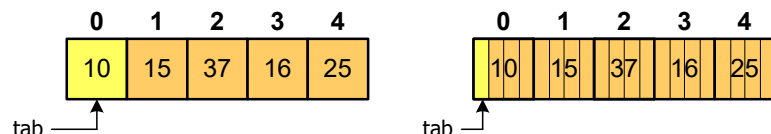
```
x = 15  
ptri = 0000000000000000  
ptri = 00000000010FF960  
x = 25  
x = 25
```


Wskaźniki a tablice

- Nazwa tablicy jest jej adresem (dokładniej - adresem elementu o indeksie 0)

```
int tab[5] = {10, 15, 37, 16, 25};
```


- Zastosowanie operatora `*` przed nazwą tablicy pozwala „dostać się” do zawartości elementu o indeksie 0

`*tab` jest równoważne `tab[0]`

Wskaźniki a tablice

- Brak nawiasów powoduje błędne odwołania do elementów tablicy

```
int tab[5] = {10, 15, 37, 16, 25};
int x;

x = *(tab+2);
printf("x = %d", x);      /* x = 37 */

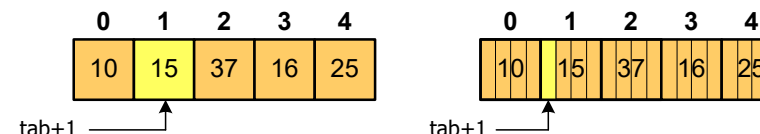
x = *tab+2;
printf("x = %d", x);      /* x = 12 */
```

`x = *(tab+2);` jest równoważne `x = tab[2];`

`x = *tab+2;` jest równoważne `x = tab[0]+2;`

Wskaźniki a tablice

- Dodanie 1 do adresu tablicy przenosi nas do elementu tablicy o indeksie 1 (przesunięcie o 4 bajty, gdyż `int` zajmuje 4 bajty)

zatem: `*(tab+1)` jest równoważne `tab[1]`

ogólnie: `*(tab+i)` jest równoważne `tab[i]`

- W zapisie `*(tab+i)` nawiasy są konieczne, gdyż operator `*` ma bardzo wysoki priorytet

`x = *tab+1;` jest równoważne `x = tab[0]+1;`

Operacje na wskaźnikach (1)

- Przypisanie** - wskaźnikowi można przypisać:
  - adres zmiennej (nazwa zmiennej poprzedzona znakiem `&`)
  - inny wskaźnik
  - tablicę (nazwa to jej adres)

```
int tab[3] = {1, 2, 3};
int x = 10, *ptr1, *ptr2, *ptr3;

ptr1 = &x;
ptr2 = ptr1;
ptr3 = tab;
```

- Typ adresu i wskaźnika muszą być zgodne

Operacje na wskaźnikach (2)

■ Pobranie wartości (dereferencja)

- otrzymanie wartości przechowywanej w pamięci, w miejscu wskazywanym przez wskaźnik
- operator pobrania wartości (dereferencji, wyluskania): *

```
int x = 10, *ptr, y;  
  
ptr = &x;  
y = *ptr;  
printf("Wartosc x i y: %d\n", y);
```

```
Wartosc x i y: 10
```

Operacje na wskaźnikach (3)

■ Pobranie adresu wskaźnika

- tak jak inne zmienne, także wskaźniki posiadają wartość i adres

```
int x = 10, *ptr;  
  
ptr = &x;  
printf("Adres zmiennej x: %p\n", ptr);  
printf("Adres wskaźnika ptr: %p\n", &ptr);
```

```
Adres zmiennej x: 002CF920  
Adres wskaźnika ptr: 002CF914
```

Operacje na wskaźnikach (4)

■ Dodanie liczby całkowitej do wskaźnika

- przed dodaniem liczby całkowitej jest ona mnożona przez liczbę bajtów zajmowanych przez wartość wskazywanego typu

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4};  
  
printf("Adres tab: %p\n", tab);  
printf("Adres tab+2: %p\n", (tab+2));  
printf("tab[0]: %d\n", *tab);  
printf("tab[2]: %d\n", *(tab+2));
```

```
Adres tab: 002CFC60  
Adres tab+2: 002CFC68  
tab[0]: 0  
tab[2]: 2
```

Operacje na wskaźnikach (5)

■ Zwiększenie wskaźnika (inkrementacja)

- do wskaźnika można dodać 1 lub zastosować operator ++
- wskaźnik będzie pokazywał na kolejny element tablicy

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4}, *ptr;  
  
ptr = tab;  
printf("tab[0]: %d\n", *ptr);  
ptr++;  
printf("tab[1]: %d\n", *ptr);  
ptr = ptr + 1;  
printf("tab[2]: %d\n", *ptr);
```

```
tab[0]: 0  
tab[1]: 1  
tab[2]: 2
```

Operacje na wskaźnikach (5)

■ Zwiększenie wskaźnika (inkrementacja)

- do wskaźnika można dodać 1 lub zastosować operator ++
- wskaźnik będzie pokazywał na kolejny element tablicy

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4};  
printf("tab[0]: %d\n", *tab);  
tab++;  
printf("tab[1]: %d\n", *tab);
```

error C2105: '++' needs l-value

Operacje na wskaźnikach (8)

■ Odejmowanie wskaźników

- różnicę między dwoma wskaźnikami oblicza się najczęściej dla wskaźników należących do tej samej tablicy
- różnica ta określa jak daleko od siebie znajdują się elementy tablicy

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4}, *ptr;  
ptr = tab + 3;  
printf("Roznica: %d\n", ptr-tab);
```

Roznica: 3

- różnica wskaźników należących do dwóch różnych tablic może spowodować błąd w programie

Operacje na wskaźnikach (6/7)

■ Odjęcie liczby całkowitej od wskaźnika

- działa analogicznie jak dodanie liczby całkowitej do wskaźnika, ale wskaźnik musi być lewym operandem odejmowania

■ Zmniejszenie wskaźnika (dekrementacja)

- działa analogicznie jak inkrementacja

Operacje na wskaźnikach (9)

■ Porównanie wskaźników

- porównanie może dotyczyć tylko wskaźników tego samego typu
- w porównaniach stosowane są standardowe operatory: <, >, <=, >=, ==, !=

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4}, *ptr;  
ptr = tab + 2;  
ptr--;  
--ptr;  
if (tab == ptr)  
    printf("Ten sam wskaźnik\n");  
else  
    printf("Inny wskaźnik\n");
```

Ten sam wskaźnik

Dynamiczny przydział pamięci w języku C

- Kiedy stosuje się dynamiczny przydział pamięci?
  - gdy rozmiar tablicy będzie znany dopiero podczas wykonania programu a nie podczas jego kompilacji
  - gdy rozmiar tablicy jest bardzo duży (np. największy rozmiar tablicy elementów typu `char` w języku C wynosi ok. 1 000 000)
- Do dynamicznego przydziału pamięci stosowane są funkcje:
  - `calloc()`
  - `malloc()`
- Przydział pamięci następuje w obszarze **sterty** (stosu zmiennych dynamicznych)
- Przydzieloną pamięć należy zwolnić wywołując funkcję:
  - `free()`

Dynamiczny przydział pamięci w języku C

```
MALLOC stdlib.h  
void *malloc(size_t size);
```

- Przydziela blok pamięci o rozmiarze określonym parametrem `size`
- Zwraca wskaźnik do przydzielonego bloku pamięci
- Jeśli pamięci nie można przydzielić, to zwraca wartość `NULL`
- Przydzielona pamięć nie jest inicjowana
- Zwracaną wartość wskaźnika należy rzutować na właściwy typ

```
int *tab;  
tab = (int *) malloc(10*sizeof(int));
```

Dynamiczny przydział pamięci w języku C

```
CALLOC stdlib.h  
void *calloc(size_t num, size_t size);
```

- Przydziela blok pamięci o rozmiarze `num*size` (mogący pomieścić tablicę `num`-elementów, każdy rozmiaru `size`)
- Zwraca wskaźnik do przydzielonego bloku pamięci
- Jeśli pamięci nie można przydzielić, to zwraca wartość `NULL`
- Przydzielona pamięć jest inicjowana zerami (bitowo)
- Zwracaną wartość wskaźnika należy rzutować na właściwy typ

```
int *tab;  
tab = (int *) calloc(10, sizeof(int));
```

Dynamiczny przydział pamięci w języku C

```
FREE stdlib.h  
void free(void *ptr);
```

- Zwalnia blok pamięci wskazywany parametrem `ptr`
- Wartość `ptr` musi być wynikiem wywołania funkcji `calloc()` lub `malloc()`

```
int *tab;  
tab = (int *) calloc(10, sizeof(int));  
/* ... */  
free(tab);
```

Przykład: przydział pamięci na jedną zmienną

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(void)
{
    float *wsk;

    wsk = (float *) calloc(1, sizeof(float));
    if (wsk == NULL)
    {
        printf("Bład przydziału pamięci\n");
        return 0;
    }

    *wsk = 123.45f;
    printf("wartosc = %g\n", *wsk);

    free(wsk);
    return 0;
}
```

wartosc = 123.45

Przykład: przydział pamięci na strukturę

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

struct punkt
{
    int x, y;
};

int main(void)
{
    struct punkt p, *wsk_p;

    wsk_p = (struct punkt*) malloc(sizeof(struct punkt));

    p.x = 10; p.y = 20;
    wsk_p->x = 30; wsk_p->y = 40;
    printf("%d, %d - %d, %d\n", p.x, p.y, wsk_p->x, wsk_p->y);

    free(wsk_p);
    return 0;
}
```

10, 20 - 30, 40

Przykład: przydział pamięci na wektor

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(void)
{
    int *tab, n = 10;

    tab = (int *) calloc(n, sizeof(int));

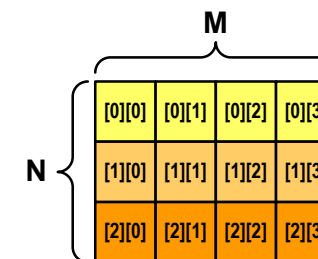
    for (int i=0; i<n; i++)
    {
        tab[i] = i*i;
        printf("tab[%d] = %d\n", i, tab[i]);
    }

    free(tab);
    return 0;
}
```

tab[0] = 0
tab[1] = 1
tab[2] = 4
tab[3] = 9
tab[4] = 16
tab[5] = 25
tab[6] = 36
tab[7] = 49
tab[8] = 64
tab[9] = 81

Dynamiczny przydział pamięci na macierz

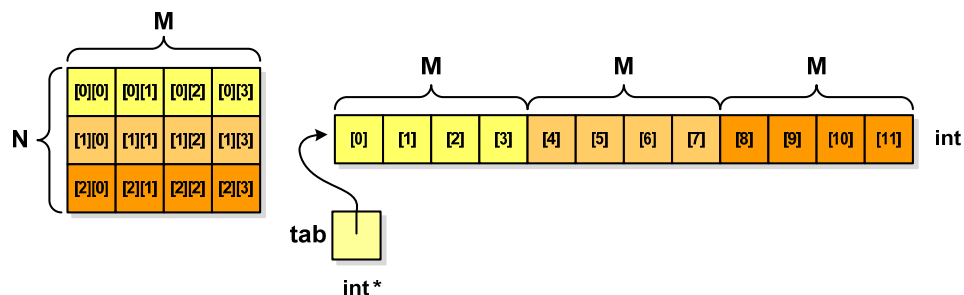
- Funkcje `calloc()` i `malloc()` umożliwiają bezpośrednio przydział pamięci tylko na wektor elementów
- Dynamiczny przydział pamięci na macierz wymaga zastosowania specjalnych metod
- Przydzielamy pamięć na macierz zawierającą **N-wierszy** i **M-kolumn**

Dynamiczny przydział pamięci na macierz (1)

- Wektor N×M-elementowy
- Przydział pamięci:

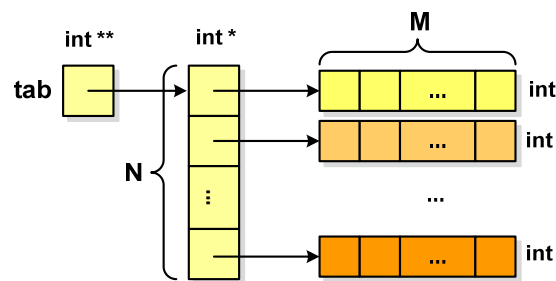
```
int *tab = (int *) calloc(N*M, sizeof(int));
```


Dynamiczny przydział pamięci na macierz (2)

- N-elementowy wektor wskaźników + N-wektorów M-elementowych
- Przydział pamięci:

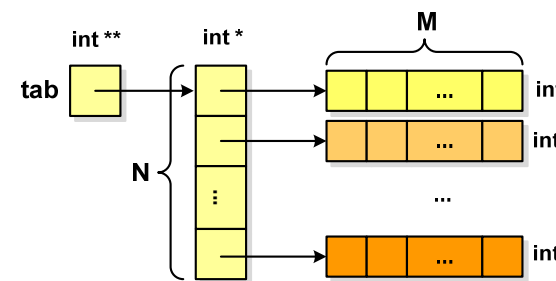
```
int **tab = (int **) calloc(N, sizeof(int *));  
for (i=0; i<N; i++)  
    tab[i] = (int *) calloc(M, sizeof(int));
```


Dynamiczny przydział pamięci na macierz (2)

- N-elementowy wektor wskaźników + N-wektorów M-elementowych
- Przydział pamięci:

```
for (i=0; i<N; i++)  
    free(tab[i]);  
free(tab);
```


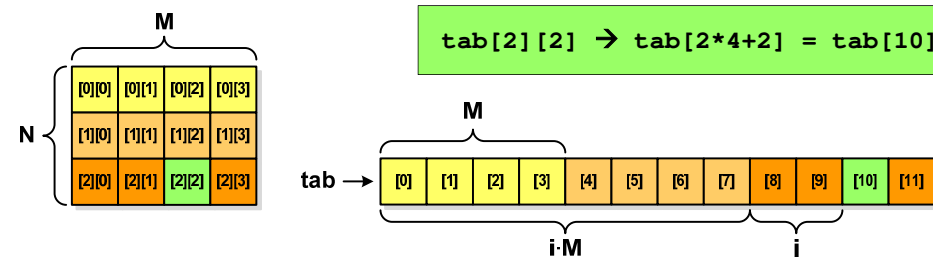
Dynamiczny przydział pamięci na macierz (1)

- Odwołanie do elementów macierzy:

`tab[i*M+j]`

lub

`*(tab+i*M+j)`

- Zwolnienie pamięci:

```
free(tab);
```

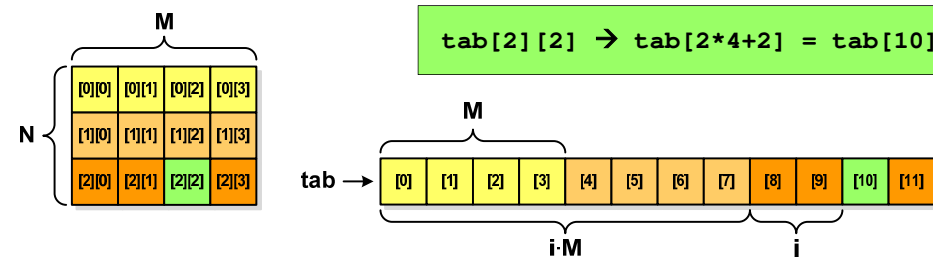
Dynamiczny przydział pamięci na macierz (1)

- Odwołanie do elementów macierzy:

`tab[i*M+j]`

lub

`*(tab+i*M+j)`

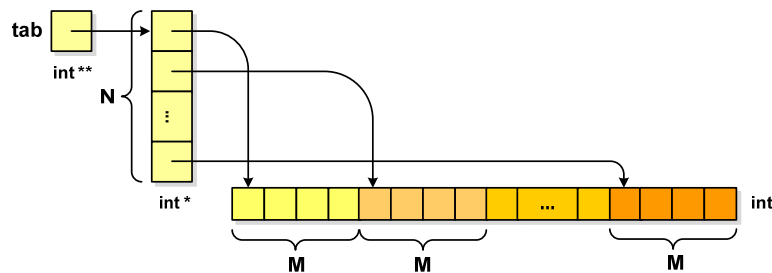
- Zwolnienie pamięci:

```
free(tab);
```

Dynamiczny przydział pamięci na macierz (3)

- N-elementowy wektor wskaźników + wektor N×M-elementowy
- Przydział pamięci:

```
int **tab = (int **) malloc(N*sizeof(int *));  
tab[0] = (int *) malloc(N*M*sizeof(int));  
for (i=1; i<N; i++)  
    tab[i] = tab[0]+i*M;
```

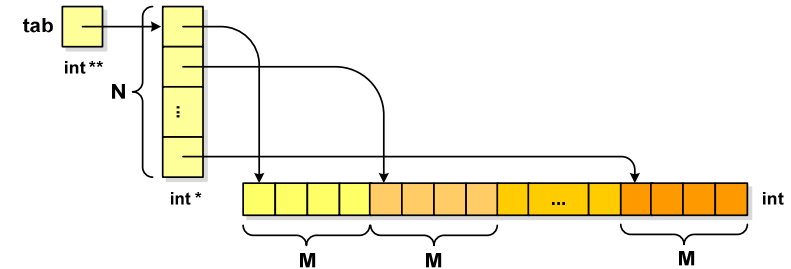

Dynamiczny przydział pamięci na macierz (3)

- Odwołania do elementów macierzy:
- Zwolnienie pamięci:

`tab[i][j]`

```
free(tab[0]);  
free(tab);
```


Koniec wykładu nr 2

Dziękuję za uwagę!